Elektronicznie podpisany przez:
Paweł Gałko
dnia 25 kwietnia 2025 r.

UCHWAŁA Nr RIO.II-00321-164/2025
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku
z dnia 25 kwietnia 2025 r.

w sprawie wyrażenia opinii o przedłożonym przez Burmistrza Michałowa sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2024 rok

Na podstawie art. 13 pkt 5 oraz art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r., poz. 7), oraz zarządzenia Nr 7/2023 z dnia 27 lipca 2023 r. Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku w sprawie wyznaczenia składów orzekających i ich przewodniczących,

Skład Orzekający w osobach:
Przewodniczący:
Paweł Gałko - Członek Kolegium RIO w Białymstoku
Członkowie:
Katarzyna Gawrońska - Członek Kolegium RIO w Białymstoku
Marlena Stachurska-Janczyło - Członek Kolegium RIO w Białymstoku

uchwala co następuje:

Zaopiniować negatywnie przedłożone przez Burmistrza Michałowa sprawozdanie z wykonania budżetu za 2024 rok, formułując w uzasadnieniu przesłanki ww. opinii.

U Z A S A D N I E N I E

Opinia powyższa została wydana na podstawie przeprowadzonej analizy sprawozdań z wykonania budżetu za 2024 rok:
- sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych;
- sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych;
- sprawozdania Rb-NDS o nadwyżce/deficycie;
- sprawozdania Rb-ST o stanie środków na achunkach bankowych jednostek samorządu terytorialnego;
- sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych;
- sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji;
- sprawozdania Rb-UZ uzupełniającego o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych;
- sprawozdania Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych,

oraz opisowego sprawozdania z wykonania budżetu sporządzonego przez Burmistrza, a także informacji o stanie mienia komunalnego za rok 2024.

Według przedłożonej sprawozdawczości Gmina Michałowo zrealizowała w 2024 roku dochody w kwocie ogółem 61 428 725,08 zł (plan po zmianach 69 608 422,00 zł), tj. w 88,25%, zaś wydatki w kwocie ogółem 60 012 958,16 zł (plan po zmianach 67 761 722,00 zł), tj. w 88,57%. Wskazać należy, iż faktyczny wynik budżetu zamknął się deficytem wyższym od planowanego o 431 232,28 zł i wyniósł (-)2 584 232,28 zł, a nie jak zakładano (-)2 153 000,00 zł – wielkość po uwzględnieniu obligatoryjnego przeznaczenia dochodów w wysokości 4 000 000 zł na spłatę kredytu długoterminowego zaciągniętego w 2023 roku na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków z budżetu Unii Europejskiej. Łączna kwota faktycznych przychodów wyniosła 3 000 000 zł (emisja obligacji). Rozchody tytułem spłat zobowiązań dłużnych wykonano na poziomie 4 847 000 zł (100% planu), w tym spłata kredytu zaciągniętego w roku 2023 na

wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków z budżetu UE w wysokości 4 000 000 zł.

Z danych sprawozdawczych wynika, że na koniec roku wystąpiła nadwyżka operacyjna (dodatnia różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi) w kwocie 788 694,86 zł, która stanowiła 60,45% założonego planu w wysokości 1 304 771 zł. Powyższe wskazuje na zachowanie wymogu zrównoważenia części bieżącej budżetu ustanowionego w art. 242 ustawy o finansach publicznych.

Dochody bieżące zostały zrealizowane na poziomie 46 696 632,17 zł, tj. w 96,82% w stosunku do założonego planu w wysokości 48 232 384,00 zł, natomiast wydatki bieżące wykonano na poziomie 45 907 937,31 zł, tj. w 97,83% w stosunku do założonego planu w wysokości 46 927 613,00 zł.

Odnosząc się do sekcji majątkowej Skład Orzekający wskazuje, iż dochody zrealizowano w kwocie 14 732 093,71 zł na plan 21 376 038,00 zł (68,92%), natomiast wydatki wykonano w kwocie 14 105 020,85 zł na plan 20 833 809,00 zł (67,70%). Wpływy ze sprzedaży majątku uzyskano w wysokości 566 234,04 zł w stosunku do założenia w kwocie 923 815,00 zł, tj. w 61,29%.

Stan długu publicznego Gminy Michałowo na koniec 2024 roku wyniósł 13 900 000 zł, co w relacji do wykonanych dochodów stanowi 22,63%.

Zobowiązania wymagalne, jak wynika z przedłożonej sprawozdawczości, nie wystąpiły.

Wartość należności wymagalnych Gminy na koniec 2024 roku, według sprawozdania Rb-27S (kol. 10), zamknęła się kwotą 2 964 025,00 zł (w tym z tytułów: podatku od nieruchomości 588 391,64 zł; opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi 323 039,63 zł). Wartość zaległości ogółem w stosunku do stanu na koniec roku 2023 (2 606 392,15 zł) zwiększyła się o kwotę 357 632,85 zł, w tym z tytułu podatków i opłat lokalnych o kwotę 95 391,96 zł. Należy zintensyfikować działania zmierzające do wyegzekwowania wyżej wskazanych kwot.

Skład Orzekający wnosi istotne zastrzeżenia co do źródeł pokrycia strony wydatkowo-rozchodowej budżetu za rok 2024. Zgodnie z danymi wynikającymi ze sprawozdania Rb-NDS, a także częścią opisową sprawozdania z wykonania budżetu, zawartą w zarządzeniu Nr 151/25 Burmistrza Michałowa z dnia 31 marca 2025 r., budżet Gminy zamknął się faktycznym deficytem w wysokości (-)2 584 232,28 zł przy założonym deficycie budżetowym w wysokości (-) 2 153 000,00 zł (wynik budżetu w formie deficytu wynika z obligatoryjnego przeznaczenia części dochodów w wysokości 4 000 000 zł na spłatę kredytu długoterminowego zaciągniętego w 2023 roku na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków z budżetu UE). W związku z niewykonaniem budżetu w zakładanym kształcie strona wydatkowo-rozchodowa w części została sfinansowana ze środków pozabudżetowych na łączną kwotę 431 232,28 zł. Jak wynika z wyjaśnień zawartych w sprawozdaniu Rb-NDS, pokrycie wskazanego ubytku nastąpiło z udziałów podatkowych PIT z roku 2025, przekazanych w grudniu 2024. Z uwagi na swój charakter takie środki nie mogą zatem stanowić legalnego źródła sfinansowania strony wydatkowo-rozchodowej budżetu. Zaangażowanie wyżej wskazanej kwoty na częściowe sfinansowanie budżetu stoi w sprzeczności z art. 211 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.), zgodnie z którym budżet jednostki samorządu terytorialnego jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tej jednostki. Część wpływów z udziałów podatkowych PIT na rok 2025, jakkolwiek rata została przekazana w grudniu 2024 roku, stanowi w całości dochód roku 2025. Wykorzystanie dochodów budżetu roku 2025 na sfinansowanie budżetu roku 2024 jest niedopuszczalne w świetle obowiązujących przepisów. Taka praktyka doprowadzi do nieprawidłowości w wykonaniu budżetu na 2025 rok, ponieważ plan wydatków budżetu roku 2025 w części odpowiadającej już zaangażowanej kwocie raty udziałów podatkowych

w wysokości 431 232,28 zł, nie może być faktycznie pokryty planowanymi w tym roku dochodami. W efekcie przeznaczenia części środków będących dochodem 2025 r. na sfinansowanie budżetu w 2024 r., dochody wykonane ujęte w ewidencji księgowej i sprawozdawczości za 2025 r. w części obejmującej kwotę 431 232,28 zł nie odpowiadają środkom pieniężnym, które gmina może zaangażować na realizację wydatków – są to dochody występujące wyłącznie w ewidencji. W konsekwencji sporządzony na 2025 r. plan wydatków budżetu – oparty o planowane dochody – w zakresie powyższej kwoty nie może stanowić realnej podstawy zaciągania zobowiązań, gdyż nawet mimo pełnej realizacji dochodów gmina nie będzie posiadała środków pieniężnych na ich sfinansowanie – fizycznie zostały one przeznaczone na realizację budżetu w 2024 r.

Skład Orzekający zastrzega, iż taka sytuacja ma miejsce kolejny rok z rzędu, co świadczy o pogarszającej się sytuacji finansowej Gminy Michałowo. W roku 2023, z uwagi na niekorzystne wykonanie budżetu w stosunku do założonego planu, zaangażowane zostały środki pozabudżetowe w wysokości łącznej 20.042,60 zł. Wielkość tę stanowiła rata subwencji oświatowej otrzymanej w grudniu roku 2023 przypadającej na styczeń 2024 roku (dochód 2024 roku).

Zastrzec należy także, iż zrealizowanie budżetu roku 2024 w przedstawionym kształcie doprowadziło do sytuacji, w której niektóre dochody celowe, w tym związane ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu, zostały rozdysponowane niezgodnie z ich ustawowym przeznaczeniem. Powyższe dotyczy między innymi:

- wpływów pochodzących z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które wykonano na łączną kwotę 220 991,95 zł, przy zrealizowanych wydatkach w rozdziałach 85153 oraz 85154 w wysokości 204 877,01 zł (różnica: 16 114,94 zł), co pozostaje w sprzeczności z art. 9^3 ust. 4 oraz art. 18^2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r. 2151, ze zm.). Zgodnie bowiem z art. 9^3 ust. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wpływy z tytułu dodatkowej opłaty za wydawane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach nieprzekraczających 300 ml gmina przeznacza na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu, natomiast stosownie do brzmienia art. 18^2 ustawy, dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych winny być wykorzystane na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii oraz zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, w której mowa w art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i nie mogą być przeznaczone na inne cele;
- środków z budżetu UE w kwocie 127 773 zł, przekazanych Gminie na realizację zadania pn. „Cyberbezpieczny Samorząd". Jak wynika z informacji przedłożonej do organu nadzoru wpływy z dotacji w roku 2024 wyniosły 127 773 zł, natomiast wydatków na wskazany cel nie poniesiono. Zaangażowanie wskazanej kwoty na inne cele, niż realizacja projektu jest sprzeczne z art. 204 ustawy o finansach publicznych. Zgodnie z przywołanym przepisem środki, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, są przeznaczone wyłącznie na cele określone w umowie międzynarodowej, przepisach odrębnych lub deklaracji dawcy. Wskazania wymaga, że kontynuacja projektu w roku 2025, przy braku przychodów, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych, będzie wymagała od samorządu zaangażowania środków z innych realizacji dochodów w tym roku.

Uwzględniając wyżej wymienione nieprawidłowości, jakie wystąpiły w procesie wykonywania budżetu Gminy Michałowo za 2024 rok, Skład Orzekający zaopiniował negatywnie przedłożone przez Burmistrza Michałowa sprawozdanie z wykonania budżetu za 2024 rok

Od niniejszej uchwały służy prawo wniesienia odwołania do Kolegium RIO w Białymstoku, ul. Branickiego 13, w terminie 14 dni od dnia doręczenianiniejszej uchwały.

Przewodniczący Składu Orzekającego

Paweł Gałko